

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie V./2018
Senát IV

Nález:

spisová značka	IV. ÚS 89/2018
populárny názov	Kontradiktórnosť konania
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	19.04.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1
analytická právna veta	Požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to aj napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľke bola uznesením okresného súdu sp. zn. 24 P 20/2015 z 25. februára 2015 o nariadení predbežného opatrenia zverená do osobnej starostlivosti maloletá dcéra. Týmto uznesením okresný súd okrem iného upravil predbežne styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každú nedeľu v čase od 15.30 h do 18.00 h. Sťažovateľke bola skôr vydaným uznesením okresného súdu sp. zn. 30 Em 3/2015 z 22. septembra 2016 uložená pokuta vo výške 100 € s odôvodnením, že matka opakovane neumožňuje styk maloletej s otcom v zmysle predbežného opatrenia. Napadnutým uznesením okresného súdu (sp. zn. 30 Em 3/2015 z 22. septembra 2017, pozn.) bola sťažovateľke opätovne uložená pokuta, tentoraz vo výške 250 € s odôvodnením, že matka opakovane bezdôvodne neumožňuje otcovi styk s maloletou a výzva súdu z 2. novembra 2015 podľa § 379 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku bola bezvýsledná. Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie zásady kontradiktórnosti konania, keď nemala možnosť sa pred vydaním uznesenia o uložení pokuty vyjadriť k podaniu otca, ktorým jej vytýkal porušenie povinnosti umožniť mu styk s maloletou.
z odôvodnenia	Podstatou sťažnostnej argumentácie je tvrdenie sťažovateľky o tom, že nebola oboznámená s vyjadreniami otca, v ktorých tvrdil neplnenie povinností uložených predbežným opatrením sťažovateľke, nebola jej daná možnosť zo

strany súdu sa k týmto tvrdeniam vyjadriť pred súdom a navrhovať prípadne dôkazy na podporu svojej opozitnej argumentácie, na základe čoho bola v súdnom konaní porušená zásada kontradiktórnosti, spravodlivosti procesu ako takého a odňatá jej možnosť vyjadriť sa k veci.

Z priebehu konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, popísaného v časti I odôvodnenia, jednoznačne vyplýva, že otec (oprávnený v konaní) sa opakovane písomne vyjadril v konaní pred okresným súdom a obsahom jeho podaní boli tvrdenia o porušovaní povinností uložených sťažovateľke (povinnej) predbežným opatrením. Okresný súd v reakcii na podania otca opakovane (dvakrát) vyzval úrad práce, aby poskytol súdu správu o priebehu realizácie styku otca s maloletou. Podania otca však okresný súd sťažovateľke nedoručil a sťažovateľka nebola vyzvaná na vyjadrenie sa ku skutočnostiam, ktoré v konaní tvrdil otec, a to napriek tomu, že predmetom posudzovania v konaní bolo porušovanie jej uložených povinností, v dôsledku ktorého jej mala byť uložená pokuta. Inými slovami, súd, rozhodujúc o uložení pokuty z dôvodu neplnenia povinností sťažovateľkou, si nevyžiadal jej stanovisko k rozhodujúcim skutočnostiam ani ju neoboznámil s obsahom otcov tvrdeného porušovania jej povinností. Zároveň ústavný súd upriamuje pozornosť na to, že argumentácia sťažovateľky obsiahnutá v sťažnosti nie je vo vzťahu k dôvodnosti uloženia pokuty bezvýznamná, keďže sťažovateľka poukazuje na to, že sa jej v konaní vytýka a sankcionuje nespĺnenie povinnosti, ktorá jej nebola uložená uznesením o predbežnom opatrení – odovzdať dieťa v iný ako nepárny týždeň v kalendárnom roku. Keď okresný súd nevytvoril priestor pre sťažovateľku, aby v rámci konania pred súdom (čo i len písomne) predniesla svoju argumentáciu, reagovala na tvrdenia otca a predložila dôkazy na podporu svojich tvrdení, ale bez ďalšieho na základe výsledkov miestneho zisťovania úradu práce a tvrdení otca rozhodol o uložení pokuty sťažovateľke, odňal sťažovateľke v tejto časti konania (o uložení pokuty za neplnenie povinností uložených predbežným opatrením) možnosť vyjadriť sa k rozhodujúcim skutočnostiam pre posúdenie veci a tým aj možnosť konať pred súdom.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie EŠLP vo veci Trančíková proti Slovenskej republike č. sťažnosti 17127/12 z 13. januára 2015, v ktorom konštatoval porušenie jej práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z odôvodnenia tohto rozsudku EŠLP vo veci navrhovateľky, najmä však z jeho bodu 47 v spojení s bodom 37 vyplýva, že EŠLP dospel k záveru o porušení označeného práva navrhovateľky z dôvodu opomenutia povinnosti krajského súdu doručiť jej rovnopis odporcovho písomného vyjadrenia k odvolaniu. EŠLP konštatoval, že požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to aj napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu. V danej veci je podľa názoru EŠLP rozhodujúce, že vyjadrenie odporcu predstavovalo riadnu právnu a skutkovú argumentáciu. Aj z ďalšej judikatúry EŠLP vyplýva, že princíp rovnosti zbrani znamená, že každej procesnej strane má byť daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je protistrana. Právo na kontradiktórne konanie znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (rozsudok EŠLP zo 4. 6. 2002 vo veci Komanický proti Slovenskej republike, rozsudok EŠLP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike). Z princípu kontradiktórnosti konania teda vyplýva, že samotný účastník konania musí mať možnosť posúdiť, či a do akej miery je písomné vyjadrenie odporcu (protistrany v súdnom konaní) právne významné, či obsahuje také skutkové a právne dôvody, na ktoré je potrebné z jeho strany reagovať alebo inak je vhodné sa k nemu vyjadriť, v dôsledku čoho je teda len na účastníkovi konania, aby sám posúdil, či určité stanovisko k vyjadreniu protistrany vyžaduje komentár z jeho strany (rozsudok EŠLP z 18. 2. 1997 vo veci Niderost-Huber proti Švajčiarsku, taktiež už citovaný rozsudok Trančíková proti Slovenskej republike), a pritom

	<p>nezáleží, aký je jeho skutočný účinok na súdne rozhodnutie (rozsudok ESLP z 31. 5. 2001 vo veci K. S. proti Fínsku, rozsudok ESLP z 28. 6. 2001 vo veci F. R. proti Švajčiarsku).</p> <p>Uvedený procesný postup okresného súdu a na jeho základe vydané napadnuté uznesenie ústavný súd z hľadiska intenzity zásahu do označených základných práv sťažovateľky považuje za natoľko excesívne, popierajúce samotný základ a účel práva vyjadriť sa k rozhodujúcim skutočnostiam, že nie sú zlučiteľné s garanciami obsiahnutými v základnom práve na súdnu ochranu a na spravodlivý proces.</p> <p>Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za vhodné zaujať stanovisko k argumentu okresného súdu (vyjadrenie zákonnej sudkyne), že sťažovateľkine vyjadrenie zabezpečili pracovníčky úradu práce. Vo všeobecnosti platí, že subjektom povinným zabezpečiť inštitucionálne a procesné záruky spravodlivého súdneho procesu je jedine súd. Súd je preto povinný vytvoriť priestor účastníkovi konania, aby mohol svoje procesné oprávnenia uplatňovať bezprostredne a priamo vo vzťahu k súdu. Právo účastníka konania vyjadriť sa pred súdom nie je konzumované, resp. naplnené jeho vyjadrením pred iným orgánom bez príslušnej autority (miestne zisťovanie úradu práce, pozn.), ktorého úlohou bolo podanie správy o priebehu realizácie styku otca s maloletou.</p> <p>Sťažovateľka vo svojej sťažnosti požaduje aj to, aby ústavný súd zakázal okresnému súdu pokračovať v porušovaní ňou označených základných práv v napadnutom konaní. Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľky napáda rozhodnutie okresného súdu, pri ktorom ústavný súd konštatoval porušenie označených základných práv a z toho dôvodu napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, možno uzavrieť, že na vec sťažovateľky nie je aplikovateľný § 56 ods. 3 písm. c) zákona o ústavnom súde pre rozdielnosť predmetu konania pred ústavným súdom, keďže k porušeniu práv sťažovateľky nedošlo faktickým zásahom orgánu verejnej moci, ale jeho rozhodnutím a jemu predchádzajúcim postupom. Navyše zrušením napadnutého uznesenia, ktoré zasiahlo do základných práv sťažovateľky, sa dosiahlo odstránenie protiprávneho stavu. Nie je dôvodné vyslovovať osobitným výrokom nálezu zákaz porušovania základných práv okresnému súdu do budúcnosti, keďže požiadavka zákonnosti a ústavnosti postupu súdu je integrálnou súčasťou jeho činnosti. V tejto časti preto ústavný súd sťažnosti nevyhovel.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 30 Em 3/2015 z 22. septembra 2017 porušené boli.</p> <p>Uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 30 Em 3/2015 z 22. septembra 2017 zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.</p> <p>Priznal sťažovateľke náhradu trov konania a vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel. 3</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>ESLP: Trančíková proti Slovenskej republike č. sťažnosti 17127/12 z 13. januára 2015; zo 4. 6. 2002 vo veci Komanický proti Slovenskej republike; z 18. 2. 1997 vo veci Niderost-Huber proti Švajčiarsku; z 31. 5. 2001 vo veci K. S. proti Fínsku; z 28. 6. 2001 vo veci F. R. proti Švajčiarsku</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>kľúčové slová</p>	<p>pokuta-uloženie výkon rozhodnutia</p>

	dieťa-úprava práv a povinností k maloletému
--	---

Uznesenie:

spisová značka	IV. ÚS 99/2018
populárny názov	Princíp právnej istoty
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	09.02.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Pokiaľ nie je splnená podmienka existencie rovnakého alebo analogického skutkového stavu, nie je splnený základný predpoklad na to, aby všeobecný súd na účel dodržania princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodnutia musel dať na určitú právnu otázku rovnakú odpoveď.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného Okresným súdom Pezinok (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 C 1224/2008 v procesnom postavení žalobcu, ktorý sa žalobou proti obchodnej spoločnosti Markíza – Slovakia, spol. s r. o. (ďalej len „žalovaná“), domáhal v konaní o ochranu osobnosti náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla v dôsledku odvysielania nepravdivých výrokov o sťažovateľovi v hlavných spravodajských reláciách televízie Markíza 8. decembra 2003.</p> <p>Okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 C 1224/2008 z 25. novembra 2011 (ďalej len „rozsudok z 25. novembra 2011“) priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 6 638,78 €. V dôsledku žalovanou podaného odvolania však Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 3 Co 29/2012 z 19. septembra 2013 zrušil rozsudok okresného súdu z 25. novembra 2011 a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd následne rozsudkom sp. zn. 5 C 1224/2008 z 20. mája 2015 žalobu sťažovateľa zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania v sume 2 575,30 €. O odvolaní sťažovateľa proti označenému rozhodnutiu okresného súdu rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 10 Co 333/2015 z 18. februára 2016 (ďalej len „rozsudok z 18. februára 2016“), ktorým rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne. Proti rozsudku krajského súdu z 18. februára 2016 podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol ako procesne neprípustné.</p> <p>Sťažovateľ zdôrazňuje, že v právne identickej veci proti inej žalovanej obchodnej spoločnosti sa pred Okresným súdom Bratislava III taktiež domáhal náhrady nemajetkovej ujmy, pričom prvostupňový súd jeho žalobe vyhovel a rozsudkom sp. zn. 15 C 6/2005 z 19. júna 2009 mu priznal náhradu nemajetkovej ujmy. Krajský súd „napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 15 C 6/05-292 potvrdil v prospech žalobcu“.</p> <p>Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa nevyhnutnosti rešpektovania princípu právnej istoty, neopomenuteľným komponentom ktorého je predvídateľnosť práva, a tým aj rozhodovanie všeobecných súdov v identických veciach.</p>
z odôvodnenia	Sťažovateľova argumentácia, ktorou odôvodňuje porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo jeho dovolanie smerujúce proti rozsudku krajského súdu z 18. februára 2016 odmietnuté ako neprípustné podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku, sa sústreďuje primárne na

arbitrárnosť rozhodnutia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Sťažovateľ v dovolaní proti rozsudku krajského súdu z 18. februára 2016 namietal existenciu procesnej vady obsiahnutej v § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorej je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. V dovolaní namietal, že odvolací súd svoje rozhodnutie riadnym spôsobom neodôvodnil, pričom osobitne argumentoval nerešpektovaním princípov právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, ku ktorým malo dôjsť tým, že odvolací súd sa nevysporiadal s iným rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorým bolo obdobnej žalobe sťažovateľa vyhovené.

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti ústavný súd v rámci predbežného prerokovania podrobil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu prieskumu z ústavne významných hľadísk, pričom sa sústredil na posúdenie, či sa najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s dovolacou námietkou sťažovateľa, ktorou odôvodňoval prípustnosť dovolania pre existenciu vady odvolacieho konania v súlade s (v relevantnom čase platným a účinným) § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd ešte pred preskúmaním odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu považuje za potrebné poznamenať, že vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ namieta vo svojej sťažnosti len rozhodnutie dovolacieho súdu (a nie aj zrušujúce uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Co 29/2013 z 19. septembra 2013, ktoré si ústavný súd zaobstaral a aspoň rámcovo aj preskúmal, pozn.) sa úloha ústavného súdu (viazaného v zmysle § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde) v tomto konaní obmedzila len na posúdenie, či sa najvyšší súd ako dovolací súd v odôvodnení napadnutého uznesenia ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s otázkou „(ne)prítomnosti“ dovolacích dôvodov, ktoré sťažovateľ uplatnil vo svojom dovolaní, čo tvorí aj podstatu jeho sťažnostnej argumentácie predloženej ústavnému súdu.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia vo vzťahu k sťažovateľom namietanej vady zmätočnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu pre jeho nedostatočné odôvodnenie poukázal predovšetkým na stanovisko prijaté na zasadnutí občiansko-právneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 2/2016. Právna veta označeného stanoviska občiansko-právneho kolégia najvyššieho súdu znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 37 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“

V kontexte sťažovateľovej špecifickej argumentácie, ktorou odôvodňuje porušenie princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ústavný súd poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva zdôrazňuje, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne obdobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštancie [pozri rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 6. 12. 2007 a uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 694/2015 z 22. októbra 2015].

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už viackrát vyslovil, že k imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty (napr. PL. ÚS 36/95), ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a

rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05).

Obsahovým komponentom princípu právnej istoty je veľmi zjednodušene povedané rovnaká odpoveď na právnu otázku za rovnakého alebo analogického skutkového stavu. Z uvedeného zároveň vyplýva, že pokiaľ nie je splnená podmienka existencie rovnakého alebo analogického skutkového stavu, nie je splnený základný predpoklad na to, aby všeobecný súd na účel dodržania princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodnutia musel dať na určitú právnu otázku rovnakú odpoveď.

Najvyšší súd v napadnutom uznesení k špecifickej námietke sťažovateľa, ktorá podľa jeho názoru odôvodňovala porušenie princípu právnej istoty, uviedol: «... navzdory legitímnej požiadavke na jednotu rozhodovania súdov v identických prípadoch tuzemský právny poriadok nepozná pravidlo viazanosti senátu odvolacieho súdu právnym názorom vysloveným iným senátom toho istého súdu. Aj proces zjednocovania rozchádzajúcej sa rozhodovacej praxe súdov bol v rozhodnom období až otázkou následnou (otázka nájdenia rozhodnutí riešiacich rovnakú otázku rozdielne a hľadania medzi nimi toho, ktoré má byť vzorom pre budúce rozhodovanie) a rekodifikácia procesného práva priniesla na tomto poli zmenu prakticky len na dovolacom súde (inštitút veľkého senátu). Rozdielnosť rozhodovania v zdanlivo identických prípadoch navyše môže mať svoj dôvod a bez poznania konkrétnych skutkových okolností oboch (resp. aj viacerých) porovnávaných prípadov nemožno prijať ani záver, že o identické prípady (skutkovo aj právne) naozaj ide. Zvlášť v prípadoch namietaných zásahov do práva na ochranu osobnosti pritom platí aj príslovečné, že „ak dvaja robia to isté, nemusí to byť naozaj to isté“ (čím v diskutovanej súvislosti treba rozumieť to, že i uchopenie témy počínov žalobcu koncom roka 2003 týmktorým prostriedkom masovej komunikácie zjavne muselo vykazovať rozdiely determinované prinajmenšom rozdielnosťou autorov príspevkov a im vlastných spôsobov spracovania témy, význam takýchto rozdielov rozhodne nemusel byť zanedbateľný a nemožno vylúčiť, že práve v nich tkvel aj rozdielny výsledok jednotlivých konaní iniciovaných žalobcom).»

Z citovanej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že dovolací súd s prihliadnutím na špecifické črty, ktorým sa konanie vo veci ochrany osobnosti vyznačuje a zdôraznením rozdielnosti skutkových okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv sťažovateľa malo dôjsť, formuloval záver, podľa ktorého boli rozdielne rozhodnutia v predmetných veciach determinované predovšetkým rozdielnosťou autorov inkriminovaných príspevkov v spravodajských reláciách TV Markíza a TV JOJ a predovšetkým im vlastných spôsobov spracovania predmetných príspevkov, a preto podľa najvyššieho súdu nemohlo rozsudkom krajského súdu z 18. februára 2016 dôjsť ani k porušeniu právnej istoty (resp. predvídateľnosti súdnych rozhodnutí) a ani k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP.

Ústavný súd zastáva názor, že tento záver dovolacieho súdu je z ústavného hľadiska udržateľný. V tejto súvislosti poznamenáva, že pre preukázanie identickosti skutkových okolností a nevyhnutnosti aplikácie rovnakého právneho názoru v oboch prejednávaných veciach by podľa jeho názoru nepostačovalo ani to, ak by bola krajským súdom akceptovaná jeho všeobecne koncipovaná žiadosť o doplnenie zápisnice z pojednávania odvolacieho súdu o text: „Navrhovateľ uviedol, že v predchádzajúcom období už senát Krajského súdu v Bratislave v spore o ochranu osobnosti proti odporcovi TV JOJ (MAC TV s. r. o.) rozhodol v jeho prospech a zamietol odvolanie odporcu.“ Takáto všeobecná argumentácia bez bližšieho odôvodnenia podľa názoru ústavného súdu už na prvý pohľad sama osebe nie je spôsobilá vytvoriť materiálny základ pre skutkové tvrdenie sťažovateľa tak, aby na ich základe musel v jeho veci konajúci súd rozhodnúť podľa jeho predstáv.

Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v

	napadnutom uznesení ústavne konformným spôsobom zaoberal kľúčovou dovolacou námietkou (založenou na nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa podľa sťažovateľa nevysporiadal s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu v jeho inej veci, v ktorej rozhodol v jeho prospech, pozn.), ktorú sťažovateľ uplatnil vo svojom dovolaní smerujúcom proti rozsudku krajského súdu z 18. februára 2016, pričom právne závery, ktoré k nej zaujal, sú primeraným spôsobom odôvodnené a zodpovedajú obsahu a zmyslu právnych noriem, ktoré najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní aplikoval. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je preto podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a nesignalizuje takú príčinnú súvislosť medzi ich obsahom a sťažovateľom označenými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	ESĽP: Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 6. 12. 2007;
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	dovolanie-dovolacie konanie právna istota-predvídateľnosť práva dovolanie-dovolacie dôvody

spisová značka	IV. ÚS 137/2018
populárny názov	Náhrada škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	14.02.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Protokol č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Uplatnenie občianskoprávneho inštitútu náhrady škody je založené na náhrade skutočnej škody, keďže náhrada škody plní kompenzačnú, a nie sankčnú funkciu. Výška škody nemôže byť sankciou za neoprávnený odber. Pokiaľ je možné na základe preukázaného dôkazného stavu skutkovo ustáliť množstvo odobratého plynu, nie je na mieste aplikovať § 59 ods. 3 zákona o energetike, ktorého aplikácia prichádza do úvahy iba v prípade nemožnosti vyčísliť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka sa žalobou doručenou Okresnému súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) domáhala proti žalovanému náhrady škody v súlade s § 59 ods. 1 písm. d) zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31. augusta 2009 (ďalej len „zákon o energetike“) za neoprávnený odber plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 16 C 88/2009 zo 14. októbra 2014 (ďalej len „rozsudok zo 14. októbra 2014“) žalobe vyhovel v časti o zaplatenie sumy 578,07 € a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Proti rozsudku okresného súdu zo 14. októbra 2014 v zamietajúcej časti podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne.

	<p>Sťažovateľka namieta, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozhodnutie okresného súdu, s ktorým sa krajský súd stotožnil, obsahuje zásadné omyly v posúdení skutkov a právne omyly, došlo k nesprávnemu výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, nesprávne bol určený začiatok doby trvania neoprávneného odberu, - odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu nie je presvedčivé a nedáva odpoveď na namietané nezrovnalosti, - došlo k svojvoľnému skráteniu právnou úpravou definovaného obdobia neoprávneného odberu plynu, a tým aj zodpovedajúcej náhrady škody, - napadnutý rozsudok je nepredvídateľný a v rozpore s rozhodovacou praxou všeobecných súdov, - okresný súd porušil § 117 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku pri výsluchu svedkyne, ktorá bola od začiatku pojednávania uskutočneného 21. novembra 2013 prítomná v pojednávacej miestnosti.
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu</p> <p>Sťažovateľka tvrdí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nepresvedčivé, nepredvídateľné a nepreskúmateľné a v konečnom dôsledku z ústavného hľadiska neakceptovateľné. V doplnení sťažnosti doručenom ústavnému súdu 28. decembra 2017 argumentuje, že krajský súd porušil jej základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a právo zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru (aj) tým, že „konal s niekým, kto nemal v tom čase procesnú spôsobilosť“, keďže žalovaný zomrel pred vydaním rozhodnutia odvolacieho súdu.</p> <p>S prihliadnutím na charakter námietky vznesenej sťažovateľkou v doplnení sťažnosti považuje ústavný súd za žiaduce zdôrazniť, že vzhľadom na zmysel a účel sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ako špecifického právneho prostriedku ochrany pred porušením základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej zmluvy je neodmysliteľnou súčasťou rozhodovania o takejto sťažnosti aj posúdenie, či sťažovateľovi bola napadnutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci spôsobená (reálna) ujma, resp. či mu ešte takáto ujma v čase rozhodovania ústavného súdu (reálne) hrozí. V situácii, keď ústavný súd zistí, že sťažovateľovi napadnutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nebola spôsobená žiadna ujma, resp. mu už žiadna hrozba ujmy v čase rozhodovania nehrozí, neexistuje relevantný dôvod na vyslovenie porušenia ústavou garantovaných práv, v opačnom prípade by totiž rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nadobudlo akademický charakter.</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný, resp. rozhodujúci dosah (m. m. IV. ÚS</p>

320/2011).

Nedostatok spôsobilosti fyzickej osoby byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, ktorej právnym následkom je zastavenie konania (§ 104 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, § 62 Civilného sporového poriadku).

Berúc do úvahy skutočnosti, ktoré ústavnému súdu predostrela sťažovateľka, je nespochybniteľné, že k porušeniu procesno-právnych predpisov zo strany krajského súdu došlo. Je však rovnako žiaduce zdôrazniť, že procesno-právnym následkom v konkrétnych okolnostiach veci v súlade s príslušnými právnymi predpismi, ktorých dodržania sa aspoň nepriamo sťažovateľka domáha, by bolo zastavenie odvolacieho konania. Za týchto okolností aj keby ústavný súd dospel k záveru o porušení sťažovateľkou označených práv zaručených ústavou a dohovorom a rozhodol by o zrušení napadnutého rozsudku krajského súdu a vrátení veci na ďalšie konanie, prípadným novým rozhodnutím odvolacieho súdu by muselo byť zastavenie konania, čo predurčuje, že vyhovujúce rozhodnutie ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľky by pre ňu malo zrejme len akademický charakter. Zastavenie konania by totiž bránilo opätovnému vecnému prejednaniu jej odvolania krajským súdom, ktorého sa vo svojej podstate sťažnosťou adresovanou ústavnému súdu domáha. Ak by ústavný súd prípadne vyhovel sťažnosti sťažovateľky len z tohto dôvodu (smrti žalovaného pre vydaním napadnutého rozsudku, pozn.), nemuselo by to mať v zásade žiadny reálny dopad na zlepšenie jej procesnej situácie.

Nespochybniteľné je aj to, že krajský súd ako odvolací súd neprihliadol pri svojom rozhodovaní ani na prípadné procesno-právne nástupníctvo na strane (pôvodného) žalovaného. Ide však podľa názoru ústavného súdu o také procesné pochybenie, ktoré reálne nemohlo spôsobiť sťažovateľke v postavení žalobkyne ujmu. Počas odvolacieho konania síce došlo k zániku procesno-právnej spôsobilosti pôvodného žalovaného, ktorá sa mala po prípadnom zastavení odvolacieho konania proti nemu premietnuť do procesno-právneho nástupníctva v konaní o odvolaní a formálne sa odzrkadliť v záhlaví napadnutého rozsudku krajského súdu. Túto chybu však považuje ústavný súd „len“ za formálny nedostatok, ktorý sám osebe nie je spôsobilý vyvolať ujmu sťažovateľky. Prípadný procesný nástupca pôvodného žalovaného by totiž do konania vstúpil v procesno-právnom postavení, ktoré bolo vytvorené procesnými úkonmi pôvodného žalovaného, t. j. aj jeho vyjadrením k odvolaniu sťažovateľky, ktoré smerovalo proti rozsudku okresného súdu zo 14. októbra 2014.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd námietku sťažovateľky o procesnom pochybení krajského súdu súvisiacom s chýbajúcou procesnou spôsobilosťou žalovaného vyhodnotil ako nespôsobilú na to, aby len na jej základe po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv

Za týchto okolností ústavný súd považoval za žiaduce v rámci predbežného prerokovania posúdiť opodstatnenosť ostatných sťažnostných námietok sťažovateľky obsiahnutých v pôvodnej sťažnosti, ktorými spochybňuje ústavnú akceptovateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a namieta jeho nepreskúmateľnosť.

V relevantnej časti napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený ako vecne správny rozsudok okresného súdu zo 14. októbra 2014 vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá, sa uvádza: ... Podľa § 59 ods. 3 ZoE v znení do 31. 8. 2009, ak nemožno vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, ktorý ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo. ... Odvolací súd poukazuje na znenie ustanovenia § 59 ods. 2 ZoE, pričom z logického a gramatického výkladu tohto ustanovenia vyplýva, že odberateľovi (žalovanému) vznikne povinnosť

uhradiť prevádzkovateľovi prepravnej siete (žalobcovi) skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla - teda základným predpokladom vzniku nároku je existencia skutočne vzniknutej škody. Právna teória a súdna prax za skutočnú škodu (damnum emergens) považuje majetkovú ujmu vyjadriteľnú v peniazoch, ktorá spočíva v zmenšení existujúceho majetku poškodeného v dobe, kedy došlo k škodnej udalosti. Predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť na to, aby sa vec uviedla do predošlého stavu, resp. aby sa v peniazoch vyvážili dôsledky vyplývajúce z toho, že navrátenie do predošlého stavu nebolo dobre možné alebo účelné. Princíp objektívnej zodpovednosti neznamená, že podmienkou vzniku zodpovednosti za škodu nie je existencia samotnej škody, ale iba to, že na rozdiel od zodpovednosti subjektívnej podmienkou vzniku zodpovednosti nie je zavinenie škodcu či už vo forme úmyslu, alebo nedbanlivosti. Odvolací súd zastáva názor, že citované ustanovenia zákona nezbavujú žalobcu povinnosti preukázať, že mu vznikla skutočná škoda (v zmysle vyššie uvedeného). Samotný vznik škody tiež nie je možné zamieňať so spôsobom určenia jej výšky, keď odsek 3 citovaného ustanovenia je možné aplikovať iba v prípade nemožnosti vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Predtým, ako k takémuto výpočtu dôjde, je však nevyhnutné mať vznik skutočnej škody preukázaný. Strany sporu sa nezhodli na výške škody zodpovedajúcej odberu plynu. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že v danej konkrétnej veci bolo možné presne určiť dobu trvania neoprávneného odberu plynu, a to na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Žalovaný totiž hodnoverne preukázal, že plynový kotol a varnú dosku začal užívať odo dňa 12. 5. 2006 ...Ak by fiktívna škoda bola vypočítavaná podľa vzorca preferovaného žalobcom, neakceptujúc doklady hodnoverne umožňujúce stanoviť dobu začiatku odberu plynu, došlo by k vychýleniu zo spravodlivej rovnováhy medzi legitímnym záujmom žalobcu ako dodávateľa plynu na náhrade skutočnej škody a zásahom do majetkových práv neoprávneného odberateľa, nakoľko v neprospech neoprávneného odberateľa by im napriek veľkej váhe sledovaného egitímneho cieľa dodávateľa (ochrana jeho práv a všeobecne verejný záujem) išlo o neprimeraný zásah do majetkových práv. Pri posudzovaní tejto spravodlivej rovnováhy je nutné vychádzať z toho, že občianskoprávny inštitút náhrady škody plní funkciu kompenzačnú a preventívnu a výška škody nemôže byť sankciou za neoprávnený odber. V rámci občianskoprávnej zodpovednosti je nutné hradiť skutočnú škodu, teda ujmu na majetku poškodeného a túto v danej veci bolo možné reálne zistiť.“

S prihliadnutím na citovanú časť odôvodnenia sťažovateľkou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd vychádzal z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, v súlade s ktorou je zodpovednosť škodcu za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu zodpovednosťou objektívnou. Proti tomuto právnemu východisku nemá ústavný súd z ústavného hľadiska žiadne výhrady. Za ústavne udržateľný považuje ústavný súd aj právny názor krajského súdu, podľa ktorého uplatnenie občianskoprávneho inštitútu náhrady škody je založené na náhrade skutočnej škody, keďže náhrada škody plní kompenzačnú, a nie sankčnú funkciu. Pokiaľ preto krajský súd v zhode s okresným súdom na základe preukázaného dôkazného stavu skutkovo ustálil, že dobu trvania neoprávneného odberu plynu možno presne určiť, nebolo na mieste aplikovať § 59 ods. 3 zákona o energetike, ktorého aplikácia prichádza do úvahy iba v prípade nemožnosti vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov.

Pokiaľ sťažovateľka osobitne poukazuje na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 102/2010 z 29. novembra 2011 a sp. zn. 3 Cdo 99/2012 z 12. marca 2015, ústavný súd zdôrazňuje, že z nich vyplýva aj v jej veci uplatnený princíp objektívnej zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu, preto je jej námietka o nepredvídateľnosti napadnutého rozsudku ako odporujúceho rozhodovacej praxi najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu nedôvodná.

Sťažovateľka osobitne namieta, že okresný súd porušil procesno-právne predpisy

	<p>pri výsluchu svedkyne k porušeniu procesno-právnych predpisov, keďže svedkyňa bola od začiatku pojednávania uskutočneného 21. novembra 2013 prítomná v pojednávacej miestnosti. K tejto námietke sťažovateľky krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že „táto skutočnosť sama o sebe nemôže mať za následok vecnú nesprávnosť preskúmaného rozhodnutia, pričom poukazuje aj na vyčerpávajúce stanovisko žalovaného (obsiahnuté v jeho vyjadrení z 28. 1. 2015), v zmysle ktorého je invalidným dôchodcom a svedkyňa – jeho manželka ho doprevádzala na pojednávanie a sprevádzala ho naň. Okrem tohto, ľudsky pochopiteľného stanoviska je potrebné poukázať na to, že svedkyňa sa vyjadrovala predovšetkým k majetkovým pomerom jej rodiny a skutkové závery podstatné pre rozhodnutie súd prvej inštancie urobil hlavne na základe iných vykonaných dôkazov.“.</p> <p>Berúc do úvahy to, že výpoveď svedkyne nebola pre skutkové závery, z ktorých vo veci konajúce všeobecné súdy vychádzali, relevantná, nemôže sťažovateľkou namietané porušenie procesno-právnych predpisov pri procesnom úkone výpovede svedkyne podľa názoru ústavného súdu zakladať dostatočný dôvod pre vyslovenie porušenia sťažovateľkou označených práv. V nadväznosti na uvedené ústavný súd rovnako zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona orgánom verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou, resp. dohovorom garantovaného práva, v danom prípade základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. IV. ÚS 104/2012).</p> <p>V naznačených súvislostiach nemožno podľa názoru ústavného súdu hodnotiť právne a skutkové závery krajského súdu ako signalizujúce taký stupeň arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti, ktorý by predstavoval neprípustný zásah do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06). Rovnako v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu nie sú podľa názoru ústavného súdu také nedostatky, na základe ktorých by ústavný súd mohol rozhodnúť o tom, že je z ústavného hľadiska neakceptovateľné a neudržateľné.</p> <p>K namietanému porušeniu práv zaručených čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 1 ods. 2 protokolu č. 12 napadnutým rozsudkom krajského súdu</p> <p>Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu (právo pokojného užívania majetku) a čl. 1 ods. 2 protokolu č. 12 (zákaz diskriminácie) ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že ich porušenie sťažovateľka namieta v spojení, resp. ako dôsledok namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu nemohlo dôjsť, nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 1 ods. 2 protokolu č. 12. Ústavný súd preto aj túto časť sťažnosti odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľky odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP</p>	

a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	spôsobilosť-procesná arbitrážnosť občianske súdne konanie-občiansko-právne konanie

spisová značka	IV. ÚS 205/2018
populárny názov	Oprava chyby v katastrálnom operáte
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	08.03.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Spor medzi vlastníkmi susediacich nehnuteľností týkajúci sa priebehu hranice evidovanej v katastri nehnuteľnosti s hranicou v teréne sa nedá riešiť správnou cestou (návrhom o oprave chyby v katastrálnom operáte), pretože ide o vlastnícky spor, ktorý je potrebné riešiť určovacou žalobou na všeobecnom súde, ktorý rozhodne o vlastníckom práve k spornému pozemku.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia v 1. a 2. rade podali dňa 19. 8. 2009 návrh na opravu chýb v katastrálnom operáte, čím vyvolali konanie o opravu chýb v katastrálnom operáte v zmysle ust. § 59 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon). Rozhodnutím Správy katastra Prešov sp. zn. X-115/2009-Kr zo dňa 11. 8. 2010 bol zamietnutý návrh sťažovateľov v 1. a 2. rade na opravu chýb v katastrálnom operáte. Rozhodnutím Katastrálneho úradu v Prešove sp. zn. Xo 24/2010/Ba zo dňa 6. 12.2010 bolo rozhodnutie Správy katastra Prešov sp. zn. X-115/2009-Kr zo dňa 11. 8. 2010 potvrdené a odvolanie podané sťažovateľmi v 1. a 2. rade zamietnuté. Sťažovatelia v 1. a 2. rade sa žalobou domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v katastrálnom konaní, pričom rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3S/4/2011 zo dňa 20. 1. 2012 bolo zrušené napadnuté rozhodnutie zo dňa 6. 12. 2010 a vec vrátená na ďalšie konanie.</p> <p>Proti tomuto rozsudku Krajského súdu v Prešove podala odvolanie Správa katastra Prešov (pôvodne Katastrálny úrad v Prešove). Rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Sžr/64/2012 zo dňa 14. 5. 2013 bol rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3S/4/2011 zo dňa 20. 1. 2012 potvrdený.</p> <p>Rozhodnutím Okresného úradu Prešov, katastrálny odbor sp. zn. X 115/2009/Se zo dňa 2. 1. 2014 bol opätovne zamietnutý návrh sťažovateľov v 1. a 2. rade na opravu chýb v katastrálnom operáte. Rozhodnutím Okresného úradu Prešov, odbor opravných prostriedkov sp. zn. Xo 7/2014/MRR-01 zo dňa 29. 5. 2014 bolo odvolanie podané sťažovateľmi v 1. a 2. rade zamietnuté a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdené. Sťažovatelia v 1. a 2. rade sa žalobou domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v katastrálnom konaní, pričom rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3S/54/2014 zo dňa 11. 9. 2015 bola žaloba zamietnutá. Proti tomuto rozsudku Krajského súdu v Prešove podali odvolanie sťažovatelia v 1. a 2. rade. Rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžr/28/2016 zo dňa 19. 10. 2017 bol rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3S/54/2014 zo dňa 11. 9. 2015 potvrdený.</p> <p>Sťažovatelia namietali, že Najvyšší súd SR o tej istej právnej otázke, dokonca v rovnakej veci (v predmetnej veci sťažovateľov v 1. a 2. rade týkajúcej sa opravy chýb v katastrálnom operáte), rozhodol odlišne (s diametrálne odlišným výsledkom), pričom svoj názorový posun primeraným spôsobom neodôvodnil.</p>

<p>z odôvodnenia</p>	<p>Navyše ústavný súd pripomína, že pri posudzovaní tejto ústavnej sťažnosti bolo potrebné zohľadňovať aj špecifiká správneho súdnictva, v rámci ktorého súdy preskúmavajú „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov a úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahrádzať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich postupov a rozhodnutí v súvislosti s tým, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesno-právne predpisy. Je teda nevyhnutné vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (m. m. porovnaj napr. IV. ÚS 428/09, IV. ÚS 177/2014). Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj najvyšší súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.</p> <p>Sťažovatelia v sťažnosti predovšetkým namietajú, že najvyšší súd napadnutý rozsudok sp. zn. 5 Sžr 28/2016 z 19. októbra 2017 neodôvodnil dostatočným spôsobom, keď rozhodol v tej istej veci odlišne v porovnaní s rozsudkom sp. zn. 1 Sžr 64/2012 zo 14. mája 2013 a svoj názorový posun primeraným spôsobom neodôvodnil. Podľa názoru sťažovateľov najvyšší súd rozhodol arbitrárne, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí uviedol: "Oprava chýb katastra, zakotvená v ustanovení § 59 katastrálneho zákona, je špecifickým právnym inštitútom, ktorého účelom je zabezpečenie súladu medzi skutkovým a právnym stavom, a tým i zabezpečenie právnej istoty a zákonnosti. katastrálny zákon zakotvuje možnosť opravy chybných údajov katastra z dôvodu, že kataster, ako štátny a verejný informačný systém, musí poskytovať pravdivé informácie o nehnuteľnostiach, právach k nehnuteľnostiam, vlastníkoch a ďalších osobách. Správa katastra je povinná opraviť chybné údaje katastra nielen na návrh, ale aj zo svojho vlastného postavenia ako orgán, ktorý eviduje, chráni a vykonáva dohľad nad správnosťou všetkých zápisov vykonávaných v katastri.</p> <p>Z ustálenej judikatúry českých a slovenských súdov ako i z povahy uvedeného právneho inštitútu vyplýva, že tento druh konania nemožno použiť na určovanie vlastníkov nehnuteľností, na riešenie vlastníckych sporov, na zapisovanie práv k nehnuteľnostiam, na zmenu hraníc pozemkov. Podľa rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 10 Ca 9/99-42 z 02.06.1999 sa spor medzi vlastníkami susediacich nehnuteľností týkajúci sa priebehu hranice evidovanej v katastri nehnuteľnosti s hranicou v teréne nedá riešiť správnou cestou, pretože ide o vlastnícky spor, ktorý je potrebné riešiť určovacou žalobou na všeobecnom súde, ktorý rozhodne o vlastníckom práve k spornému pozemku. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. Rks 15/00 zo 16.07.2000, ak z obsahu spisu nemožno bez akýchkoľvek pochybností zistiť, že určenie hranice pozemkov je možné v administratívnom konaní, ide o spor o ochranu vlastníckeho práva, ktorého rozhodnutie patri do právomoci súdu.</p> <p>Správa katastra opraví v súčinnosti s vlastníkmi a inými oprávnenými osobami chybné zakreslené hranice pozemkov. Na to, aby správa katastra vykonala opravu chýb podľa tohto ustanovenia, musí existovať spôsobilá listina, ktorá bola do katastra zapísaná, resp. zakreslená v rozpore s jej vyhotovením, a teda musí existovať určitý geometrický plán, či iný grafický podklad spôsobilý na zakreslenie hraníc pozemkov do katastrálnej mapy, ktorým sa preukáže, že správa katastra vykonala jeho zakreslenie do katastra (katastrálnej mapy, pozemkovej mapy) v rozpore s jeho vyhotovením. Takáto oprava musí byť súčasne uskutočnená v súčinnosti so všetkými vlastníkmi, či inými oprávnenými osobami. Ak by existoval spor o hranicu pozemku, správe katastra by neprislúchalo vykonať opravu podľa § 59 katastrálneho zákona. Spory o vlastníctve a o určení hraníc</p>

	<p>pozemkov patria do výlučnej pôsobnosti súdov Slovenskej republiky... Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa v danej veci nejedná o rozhodnutie v zmysle § 59 katastrálneho zákona, ale o spor týkajúci sa určenia hranice pozemkov, resp. určenia práva alebo právneho vzťahu k nehnuteľnostiam, nakoľko v správnom konaní nebola predložená spôsobilá verejná listina, na základe ktorej by mohol správny orgán v zmysle § 59 ods. 1 písm. a/ katastrálneho zákona opraviť chybu v katastrálnom operáte. Rovnako oprava v zmysle § 59 ods. 1 písm. b/ katastrálneho zákona nie je možná vzhľadom na nesúhlas vlastníkov dotknutých pozemkov s návrhom žalobcov na zmenu hranice pozemkov, ktoré by tak zasahovali do ich vlastníckeho práva. Konanie o oprave chýb v katastrálnom operáte má jednoznačne nesporný charakter a jeho predmetom nemôže byť rozhodovanie sporov týkajúcich sa práv k nehnuteľnostiam ako je to v tomto prípade, pretože táto právomoc patrí výlučne súdom v zmysle § 7 ods. 1 OSP."</p> <p>Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku sp. zn. 5 Sžr 28/2016 z 19. októbra 2017 zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal nielen s relevantnými odvolacími námietkami sťažovateľov, s ktorými sa nestotožnil, a preto rozsudok krajského súdu č. k. 3 S/54/2014-147 z 11. septembra 2015 potvrdil, ale aj zdôvodnil svoj názorový posun týkajúci sa otázky, prečo nie je možné riešiť danú situáciu prostredníctvom konania o oprave chyby v katastrálnom operáte, ale len prostredníctvom súdneho konania, keďže oprava chyby v katastrálnom operáte týkajúca sa hranice pozemkov nie je možná vzhľadom na nesúhlas vlastníkov dotknutých pozemkov s návrhom sťažovateľov na zmenu hranice pozemkov, ktoré by tak zasahovali do vlastníckeho práva vlastníkov susedných pozemkov. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžr 28/2016 z 19. októbra 2017 nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnený a ani za arbitrárny, t. j. taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžr 28/2016 z 19. októbra 2017 a základným právom vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľa namietajú, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietajú porušenie ich základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžr 28/2016 z 19. októbra 2017 podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>pozemok, pozemkové právo-hranice kataster nehnuteľností-katastrálne konanie</p>

Nález - priet'ahy:

spisová značka	IV. ÚS 95/2018
populárny názov	Opakované priet'ahy v konaní o zvýšení výživného
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	19.04.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	V konaní, ktorého predmetom je zvýšenie vyživovacej povinnosti, by mal súd postupovať smerom k jeho maximálnej rýchlosti a efektívnosti, keďže povaha konania sa dotýka ochrany záujmov maloletých detí (rovnaký záver je možné vysloviť aj pri plnoletých účastníkoch, keďže výživné predstavuje podstatný hmotný zabezpečovací prvok najmä počas obdobia prípravy na budúce povolanie), ktorá si a priori vyžaduje postup súdu s osobitnou starostlivosťou.
skutkový stav a základné fakty	Z podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia (deti) sa v napadnutom konaní okresného súdu domáhajú zvýšenia vyživovacej povinnosti proti otcovi, avšak predmetom konania je/bol aj návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti. Napadnuté konanie okresného súdu bolo predmetom posúdenia aj ústavným súdom, ktorý nálezom č. k. III. ÚS 391/2015-23 z 20. októbra 2015, právoplatným 18. novembra 2015, vyslovil porušenie práv sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných priet'ahov a priznal sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € každému a náhradu trov konania. Z obsahu podanej sťažnosti vyplýva, že v čase po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 391/2015-23 z 20. októbra 2015 okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 9 P 81/2010-434 z 24. novembra 2016, ktorý však bol rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 24 CoP 36/2017-475 z 2. augusta 2017 v časti týkajúcej sa zvýšenia výživného pre sťažovateľov a zrušený a predmetná vec vrátená okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.
z odôvodnenia	Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (rozsudok ESLP vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko, I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že konanie o úprave, resp. zvýšení alebo znížení výšky vyživovacej povinnosti tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov, ktoré nemožno ani po stránke skutkovej, ale ani po stránke právnej považovať za zložitú/náročnú. O tomto závere sa ústavný súd presvedčil aj z obsahu spisu. Navyše je potrebné akcentovať, že ide o druh konania, ktorého metodika postupu je upravená v hmotnoprávných aj v procesných predpisoch a v prípade ktorého súdy disponujú dostatkom stabilizovanej a rozsiahlej judikatúry. Po skutkovej a právnej stránke

nejde o vec zložitú, aj keď determinovanú znaleckým dokazovaním.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil podstatnú okolnosť, ktorou by sťažovatelia prispeli k zbytočným prieťahom v konaní, naopak, ani samotný okresný súd nenamietal žiadne skutočnosti, ktoré by mali byť zohľadnené na ťarchu sťažovateľov pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v postupe okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 81/2010 k zbytočným prieťahom.

Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov v postupe okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 81/2010, bol postup samotného okresného súdu. V tejto súvislosti je potrebné zvýrazniť dve elementárne skutočnosti. Prvou je samotný predmet tohto konania, ktorý by mal predurčiť postup súdu smerom k jeho maximálnej rýchlosti a efektívnosti, keďže povaha konania sa dotýka ochrany záujmov maloletých detí (rovnaký záver je možné vysloviť aj pri plnoletých účastníkoch, keďže výživné predstavuje podstatný hmotný zabezpečovací prvok najmä počas obdobia prípravy na budúce povolanie), ktorá si a priori vyžaduje postup súdu s osobitnou starostlivosťou (II. ÚS 33/99, I. ÚS 53/02). V naznačenom smere je ústavne neakceptovateľné, aby konanie o úprave výšky yživovacej povinnosti nebolo počas doby ôsmich rokov od jeho začatia (podania návrhu na súde) právoplatne skončené, a to napriek tomu, že porušenie práv sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v predmetnom konaní vyslovil svojim nálezom č. k. III. ÚS 391/2015-23 z 20. októbra 2015 aj ústavný súd, ktorý ešte aj uložil okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 81/2010 povinnosť konať bez prieťahov. Vychádzajúc z prezentovaných skutočností, bolo fundamentálnou povinnosťou súdu v konaní postupovať maximálne efektívne, k čomu však nedošlo, ako sa o tom ústavný súd presvedčil z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 9 P 81/2010.

Postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 81/2010 dominovala neefektívnosť, ktorá sa prejavila takto: V období od 18. novembra 2015, teda od nadobudnutia právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 391/2015-23 z 20. októbra 2015, do 24. novembra 2016, keď bol vyhlásený rozsudok okresného súdu č. k. 9 P 81/2010-434 z 24. novembra 2016, okresný súd nariadil a vykonal celkovo päť pojednávaní, ktoré však odročoval bez prejednávania veci objektívne aj s pričinením samotných sťažovateľov a odporcu. Zároveň v období medzi jednotlivými pojednávaniami okresný súd zabezpečoval písomné podklady k veci. V tejto súvislosti je však potrebné poukázať na to, že na pojednávaní okresného súdu 24. septembra 2015 boli výsluchom všetkých účastníkov konania zistené podstatné skutočnosti (prehľad zamestnaní a príjmov rodičov, štúdium detí), z ktorých okresný súd aj neskôr vychádzal vo svojom rozhodnutí a ktoré boli v ďalšom postupe súdu aj v písomnej forme doložené účastníkmi konania, ako aj dožiadanými inštitúciami. V prípade, ak by okresný súd ešte dôslednejšie vypočul účastníkov konania, nemusel tak opätovne urobiť na pojednávaní 27. septembra 2016 (teda po roku) a k vyhláseniu rozhodnutia mohol z uvedených dôvodov pristúpiť v skoršom termíne, a teda zo strany okresného súdu bolo neefektívne nariaďovať pojednávanie pre účely zisťovania pomerov sťažovateľov a odporcu a následne písomne žiadať príslušné orgány v niekoľkých časových obdobiach, ale mal tak vykonať len v jednom časovom období v dôsledku ich obsažného vypočutia na jednom pojednávaní.

Okresný súd vydal 24. novembra 2016 rozsudok č. k. 9 P 81/2010-434 z 24. novembra 2016, o ktorom na základe podaného odvolania rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 24 CoP 36/2017-475 z 2. augusta 2017, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 9 P 81/2010-434 z 24. novembra 2016 vo výrokoch 1 až 6 a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie, vo výroku 7 zamietol návrh odporcu na zníženie vyživovacej povinnosti a rozsudok prvostupňového súdu potvrdil. Uvedené obdobie z dôvodu zrušenia rozsudku okresného súdu č. k. 9 P 81/2010-434 z 24. novembra 2016 ústavný súd hodnotí ako neefektívnu činnosť

okresného súdu.

Ústavný súd konštatuje, že činnosť okresného súdu, ktorá predchádzala vydaniu jeho rozsudku č. k. 9 P 81/2010-434 z 24. novembra 2016, a jeho závery uvedené v tomto rozsudku nevedli k vydaniu takého meritórneho rozhodnutia vo veci, ktorým by bolo konanie ukončené, čím by bol zároveň naplnený aj jeho účel, ale k ďalšiemu pokračovaniu v konaní odstraňovaním jeho nedostatkov vytýkaných krajským súdom jeho zrušujúcim rozsudkom, a preto ústavný súd konštatuje, že v postupoch okresného súdu v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 391/2015-23 z 20. októbra 2015 dominovala jeho neefektívna činnosť.

Vychádzajúc z predmetu konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 9 P 81/2010 (určenie výšky vyživovacej povinnosti), ako aj s prihliadnutím k neefektívnej činnosti okresného súdu v predmetnom konaní napriek nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 391/2015-23 z 20. októbra 2015, je potrebné dôrazne akcentovať zásadu, podľa ktorej „oneskorená spravodlivosť je odmietnutou spravodlivosťou“ (porov. rozhodnutie ESLP vo veci Medvedevskiyi v Ukrajina z 20. 5. 2010, bod 75). Z tohto uhla pohľadu možno postup okresného súdu v celom konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 81/2010, najmä z dôvodu jeho neprimerane dlhého rozhodovania o takej dôležitej skutočnosti ako je vyživovacia povinnosť, ako aj s ohľadom na všetky dosiaľ uvedené skutočnosti, hodnotiť ako postup, ktorý sa pohybuje na „hranici odňatia spravodlivosti“. Reagujúc na obsah vyjadrenia predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr 136/18 z 3. marca 2018, ústavný súd zvyrazňuje, že prieskumy v konaní nemožno ospravedlniť všeobecne známou preťaženosťou sudcov ani množstvom procesných úkonov sudcu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99 alebo III. ÚS 17/02) ; je totiž vecou štátu, aby organizoval svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva, zakotvené v ústave i v dohovore, boli rešpektované a prípadné nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu občanov, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv v primeranej dobe.

Aj napriek zisteniu ústavného súdu, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 81/2010 v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 391/2015-23 z 20. októbra 2015, neprikázal mu, aby v tomto konaní konal bez zbytočných prieskumov, pretože táto povinnosť už bola okresnému súdu uložená v náleze č. k. III. ÚS 391/2015-23 z 20. októbra 2015. Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku v bode 4 tohto nálezu.

Vzhľadom na doterajšiu celkovú dĺžku konania v trvaní takmer osem rokov s akcentom na skutočnosť, že predmetom konania je úprava výšky vyživovacej povinnosti vo vzťahu k maloletým (neskôr plnoletým deťom), ktorý si vzhľadom na jeho povahu vyžaduje osobitnú pozornosť súdu a tým aj rýchlosť v jeho postupe, ako aj s prihliadnutím na to, že ústavný súd vo svojom náleze č. k. III. ÚS 391/2015-23 z 20. októbra 2015 už raz vyslovil porušenie práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieskumov, čo však okresný súd zjavne nerešpektoval, priznal sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie v plnej nimi požadovanej výške 2 000 €, a to každému z nich.

Ústavný súd rozhodol:

Základné právo sťažovateľov (detí) na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 81/2010 po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 391/2015-23 z 20. októbra 2015

	<p>porušené boli.</p> <p>Sťažovateľom priznal finančné zadostučinenie každému v sume 2 000 € , náhradu trov konania a vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>prieťahy v konaní-opakované</p> <p>prieťahy v konaní-neeфекtívny postup</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.